

Uddrag af George C. Marshalls tale 1947

Den 5. juni 1947 holdt den amerikanske udenrigsminister George C. Marshall en tale på Harvard Universitetet i Boston. På det tidspunkt var situationen i Europa kritisk efter 2. Verdenskrig. Hvis man ville undgå yderligere økonomisk nød, strejker og social uro, gjaldt det om at handle hurtigt. I årene umiddelbart efter krigens afslutning var der blevet givet en del lån og bistand, men det havde kun holdt den værste nød fra døren. Ved at yde omfattende økonomisk støtte til Europa ville USA ikke blot "lindre smerten", men "helbrede patienten", så Europa blev så stærkt, at det kunne klare sig selv fremover.

Uddrag:

"Jeg behøver ikke at fortælle Dem, mine herrer, at verdenssituationen er meget alvorlig. Det må være klart for alle intelligente mennesker. Jeg tror, at en af vanskelighederne er, at problemet er så uhyre komplekst, at den enorme mængde af fakta, som offentligheden præsenteres for gennem presse og radio, gør det yderst vanskeligt for almindelige mennesker at nå frem til en klar vurdering af situationen. [...]

I de sidste 10 år har forholdene været højst unormale. Den feberagtige opretholdelse af krigsindsatsen omfattede alle sider af de nationale økonomier. Maskinanlæg er blevet misligholdt eller er fuldstændig forældede. Under det vilkårlige og ødelæggende Nazi-herredømme blev praktisk talt alle virksomheder spændt for den tyske krigsmaskine. Mangeårige forretningsforbindelser, private institutioner, banker og forsikringselskaber og rederier forsvandt – på grund af tab af kapital, nationalisering eller ren og skær ødelæggelse. Tilliden til den lokale møntenhed er blevet alvorligt rystet i mange lande. Den europæiske erhvervsstruktur brød fuldstændigt sammen under krigen. [...]

Sandheden er, at Europas behov for udenlandske fødevarer og andre vigtige produkter – først og fremmest fra Amerika – i løbet af de næste tre eller fire år er så meget større end dets nuværende evne til at betale, at Europa må have væsentlig, yderligere støtte, hvis det ikke skal opleve økonomisk, social og politisk forfald af en meget alvorlig karakter.

Løsningen består i at bryde den onde cirkel og genskabe de europæiske folks tillid til deres egne landes og det samlede Europas økonomiske fremtid. Alle steder må fabrikanter og landmænd være i stand til og villige til at udveksle deres produkter med valutaer, hvis værdi der ikke er tvivl om. [...]

Det er klart, at USA skal gøre så meget, det er i stand til at gøre, for at fremme en tilbagevenden til normale økonomiske forhold i verden, uden hvilke politisk stabilitet og sikker fred ikke kan sameksistere. Vores politik er ikke rettet mod noget land eller nogen doktrin, men mod sult, fattigdom, fortvivlelse og kaos. Dens formål bør være en genskabelse af en velfungerende verdensøkonomi med henblik på at tillade fremkomsten af politiske og sociale forhold, hvor frie institutioner kan eksistere. Jeg er overbevist om, at en sådan bistand ikke skal ydes gradvist i takt med, at diverse kriser udvikler sig. Enhver bistand, som denne regering måtte yde i fremtiden, bør være helbredende og ikke blot lindrende. [...]

Det er indlysende, at før USA's regering kan gå ret meget videre i sine anstrengelser for at afhjælpe situationen og hjælpe den europæiske verden på dens vej til genopbygning, må der være en form for enighed mellem de europæiske lande med hensyn til behovene i denne situation og hvilken rolle disse lande selv vil påtage sig med henblik på at effektivisere ethvert tiltag, som denne regering måtte foretage. Det ville hverken være passende eller virkningsfuldt, hvis denne regering skulle påtage sig ensidigt at udarbejde en plan beregnet på at få Europa til at stå på egne ben økonomisk set. Det er europæernes egen sag. Jeg mener, at initiativet må komme fra Europa. Dette lands rolle bør bestå i en velvillig bistand under udarbejdelsen af en plan for Europa i det omfang, som det måtte være praktisk muligt for os at gøre dette. Planen bør være en fælles plan, som en række – om ikke alle - europæiske stater er enige om. [...]

Med fremsyn og en villighed fra vort folks side til at se det kæmpe ansvar i øjnene, som historien klart har pålagt vores land, kan og vil de vanskeligheder, som jeg har gjort rede for, blive overvundet.”

Gengivet efter Marshall-planen 50 år, udgivet af Udenrigsministeriet, maj 1997